

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24—	v upravnemu prejemcu:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	pol leta	5·50
četrt leta	2—	četrt leta	1·90

Izhaja vsak dan zvezdor izvzemati nedelje in prazniki.

Inserat velja: petek vrtta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru.
Upravnemu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.
to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismenu naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

"Narodna tiskarna" telefon št. 85.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Jugoslovanski minister.

Zadnjic je »Edinost« priobčela članek o jugoslovanskem ministru. Najprej je povedala, da je sedenje položaj najbolj ugoden za pridobitev jugoslovenskega ministra in je potem z veliko vremem in globokoumočnostjo razlagala, da ni nič na tem, če postane kak klerikalec jugoslovanski minister, češ, glavno je institucija, in če se razmema premene, postane pozneje enkrat lahko tudi kak naprednjak minister. Govorila je, kakor bi nasprotje med napredno in med klerikalno stranko izviralo iz osebnih ambicij. Modrovanje »Edinosti« je bilo očividno spisano na napredno adreso, kajti klerikalev vendar ni treba šele spriznjevati z misijo, da postane njih človek minister. Namen »Edinosti«, vplivati na napredno javnost in ustvariti med naprednjaki tako razpoloženje za klerikalnega ministra, da bi se klerikalec in njih prijatelji lahko na to sklicevali — to nas je napotilo, da smo na kratko povedali svoje mnenje: v narodnem oziru nimamo Slovencev od klerikalnega ministra nič dobrega pričakovati, ker bo narodne koriste zamenjal na koncesije klerikalni stranki in porabil državno oblast v to, da nas bo tepel s škorpijonji. »Edinost« pa to ni bilo všeč in podtika, da smo nastopili zoper institucijo jugoslovanskega ministra. Pribijamo samo sledete: Zastopali smo vedno načelo, da imajo Jugoslavji pravico do svojega zastopnika v ministrstvu in ob sebi se razume, da bomo tudi v prihodnje ostali na tom stališču. To je princip, a iz tega Še nikakor ne izhaja dolžnost, da bi morali z brezpogojnim veseljem akceptirati vsakega, kdor bi postal jugoslovanski minister. Še dolgo ne! Tačko jahanje principa bi bilo smešno in samomorsko. Slovenski naprednjaki imajo danes enega samega poslance, ki so ga njegovi častiti tovariši s Primorskega koj pri otvoritvi parlamenta s čudovito hladnokrvnostjo bojkotirali. Naprednjaki veda dobro, da pri eventualni izberi jugoslovanskega ministra ne bodo imeli nobene besede, zato tudi nimajo nobenega vzroka, skravati ali zatajevati svoje misli o jugoslovanskem ministru, vztem iz klerikalne stranke, tem manj, ker v celi klerikalni stranki ni ne enega človeka, ki bi užival pri naprednjakih le trohico zaupanja. Če morejo klerikalec in njih tržaški prijatelji doseči ministr-

ski portfelj, ne da bi se ozirali na naprednjake, in ga izročiti klerikalem — to je odvisno od položaja — svobodno jim, a povemo jim že zdaj, da ta minister ne bo jugoslovanski minister, nego samo minister jugoslovenskih klerikalev. Če pa ministerstva mesta ni mogoče drugače doseči kakor s soglasjem vseh strank, potem bodo morali pač poiskati kandidata, ki mu zaupa tudi napredna stranka, moža, čigar oseba bo jambstvo, da bo v ministrstvu pošteno zastopal narodne in gospodarske koristi vseh Slovencev in bo v strankarskem oziru neutralen. Toda naprednjaki vedo dobro, da klerikaleci takšega ministra sploh ne marajo, da hočejo strankarja, da nočejo zastopnika, ki bo v ministrstvu tako delal, kakor Lampe v deželnem odboru — izkratka, da hočejo ministra, ki naj bi s škorpijoni bičal slovenske naprednjake. Saj morda ga tudi dosežejo, a ve naj v naprej, da se bodo slovenski naprednjaki branili do skrajnosti. Sicer pa priporočamo »Edinosti«, naj vendar naprednjakom prizanaša s svojim modrovanjem, saj vendar vemo vsi, pri čem da smo.

Dunajski revolta.

Dunaj, 18. sept.

Krvava nedelja na Dunaju je posvetila z rdečo plamenico v globocene ljudskega mišljenja, ljudskih strasti in ljudske bude. Kajti beda je polje, na katerem rasejo revolucionarni izbruhni, iz katerega puhti sinradljivi plin onega duha, ki vidi spas v pokončavanju in uničevanju. Gotovo so bili najnajti elementi, ki so v nedeljo razbijali ter gospodovali vandalasco po Ottakringu — bili so zlasti ljudje, ki so brez posla in brez strehe, masa, ki je obupana in v kateri so izginili razločki med dobrim in zlom. Toda ravno ta masa postaja vedno večja, ker sega močvirje najnajti socijalne stopnje vedno višje in se v njem potaplja vedno nove množice. Rodbine se selijo iz stanovanj z dvema sobama v kuhinjske sobe, raz mizo malega meščana izguba meso, njegove kulturne potrebe postajajo manjše in manjše, ker manjka sredstev, da jim zadovolji. Žito in meso, klobuk in obleka, knjiga in pero — vse postaja od dne do dne dražje in stari goldinar se je razdrobil na štiri krome. Ljudstvo trpi in ne vidi nikjer zboljšanja. Meje

ostanejo zaprte, obrtništvo in trgovina ne najde nikjer prave zaslombe in zaupljive podpore, v solstvu korakamo nazaj, mesto da bi sli naprej, vse, vse se nam zdi danes naperjeno proti najvitalnejšim interesom ogromne mase, ki z umom in dlanjo služi vsakdanji kruh, ter vidi svoje najlepše stremljenje v tem zapustiti potomecem skrbno pripravljeno in pristredeno dedčino. Od proletarca do meščana — vse nas druži ena velika misel, da je sedanja gospodarska politika države zagrešena in nujne reforme potrebna. In ker vlaže obstoječo draginjo smatra le za nekak predmet svojih študij, in nihče ne vidi dejstev, temveč slišimo samo prazne besede, zaradi tega postaja ogorčenje vedno večje in v vladu vidijo široke mase glavnega krivega zlega.

Tako je razlagati nedeljsko razburjenje in razumljivo nam postaja, da se da množica zapeljati k dejanijem, ki so tako nizkotna, tako grda, da ne najdemo besed, jih dovolj obsoitti. Ljudstvo, ki požiga svoje šole, množica, ki napada gasilce in resevalce, da demonstrira proti draginji in laktoti!

V teh dejstvih ni več razuma, iz oken zažgane šole ne gleda več le razburjenost, ampak človeška podvjanost.

Moralično krvido na teh dogodkih zvršajo zdaj vsi na socijalne demokracijo. Pravijo, da njeni pristaši niso demolirali in ropali po Ottakringu in da so bili to elementi najnajti vrste, socijalni desperati, toda tako se zdaj trdi: bili so to ljudje, ki so se doslej uklanjali zlezni disciplini organizirane socijalne demokratične mase. Zdaj se pravi: To disciplino je stranka sama razvezala, odpravila je prej vedno izvrstno funkcionirajočo rediteljsko službo, akoravno je dobro vedela, kaj to pomeni, ker je hotela dokazati baronu Gauthschu, da le ona brzda ljudsko strast.

Plohe očitanj leta na socijalno demokracijo. Toda resnična odgovornost za vse žalostne slučaje zadene le vlaže. Ona se je pokazala neinformirano in slabu pripravljeno; le vsed nezadostnih varnostnih odredb, ki so jih hoteli potem nadomestiti z raznimi nevarnimi eksperimenti, je prišlo do previranja krvi. Ministrstvo Gauthschev, pred par dnevi še tako trdno, stoji danes na slabih nogah, in če se izgredi, kakor se je bat, ponove, če bo treba v glavnem mestu

pa je plesala po elitnih dvoranah. Za sina in moža ji ni bilo mar, tembolj pa je skrbela za vedno in vedno nove obleke. Hodiši posedat po kavarnah, pušči cigarete ter politizirati je bilo njeno podnevno delo. Ponoči pa si je vedela vedno nakloniti kako močno sreči.

To se je Zalka tako zagnusilo, da je storila sklep, se nikdar več ne navduševati za popolno žensko emanicipacijo. Spoznala je, da se sreča nastani le v družini, v kateri vlada ljubezen in spoštovanje.

In vlak je obstal. Pripeljal je v mestni kolodvor in ljudje so kar v gručah izstopali iz vozov. Pred izhodom je nastala velikanska gneča, med katero sta Zalka in Zgovoren drug drugega lovila z očmi. Kajti pohanje je bilo veliko, ki se je liki valovje na morju potisnilo sedaj na to, sedaj na ono stran.

Zapustivši kolodvorsko poslopje sta šla po mestu; Zgovoren je bil zelo razigranega sreca, Zalka pa udanega in zadovoljnega. Skoraj pri vsakem izložbenem oknu sta obstala, ocenila robo, potem pa sneje odhitala dalje. Vstopila sta tuintam tudi v kako trgovino, kjer je kupila Zalka potrebe reči.

»Se v trgovino za hišno opravo moram,« reče prijazno Zalka Zgovoren.

"Slovenski Narod" velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	za Nemčijo:	K 28—
celo leto	13—	celo leto	23—
pol leta	6·50	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	3—	celo leto	K 30—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnik ali znamka.
Upravnštvo: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85

države proglašati preki sod — tedaj je tudi Gauthscheve sreče konec. Nedeljski dan in pomenja novo komplikacijo v notranjem političnem položaju.

Rojte se takih občinskih gospodarjev.

Iz Spod. Šiške.

II.

Vodovod je bil končan in začel se je vpeljevati v posamezne hiše. Reklamo smo že zgorej, da spričo 70% prispevkov od strani države in dežele, gg. vodovodni zadrugari pravzaprav niso prav nič prispevali iz svojega žepa za svoje špekulacije. Izmislišli so si »navrtalno takso«, ki so si moralni plačati vsi tisti, ki so si pustili napeljati vodovod v hišo. Računalni pa so to tako, kakor jim je bil dotedeni več ali manj prijatelj. Enemu so jo računalni 25 K, drugemu 50, tretjemu 100, četrtemu 200 K in tako dalje. Sami sebi so to navrtali takso milostno odpustili.

K vodovodni zadrugri ima pravico pristopiti vsakdo kot član, da plača delež itd. Ker pa ti deleži nosijo lepe obresti, so gospodje sklenili, da ne sprejmejo nikogar, kdor jim iz zasebnih ali iz političnih ozirov ne pristeja k obrazu. Že takrat so namreč mislili na ustanovitev nekake »Gospodarske stranke« v Šiški, stranke, ki bi špekulirala na vsa javna podjetja, ki bi jih tako dobro nesla, kot vodovod in ki bi tudi v političnem oziru izpodrinila vse druge stranke, bodisi od sodelovanja pri občinskem zastopu, bodisi v zasebnih podjetjih obretnega značaja. Za enkrat pa se jim je ponajveč šlo radi večjega dobička. Čim manj deležev so oddali drugim, tem več so jih dobili s sami v roke, temveč so tudi vlekli dobička od njih. Občini zborov niso imeli, nadzorstvena oblast se za zadrugo sploh brigala ni, bili so sami svoji gospodarji. In so in še gospodarje res kakor hočejo.

Država in dežela sta jim dala lepo podporo. Občina je prevzela zanje garancijo. Mestna občina Ljubljanska jim je dala glede vodarine izredno ugodne pogoje: voda jih za m³ menda — ne stane 21 vinarjev, a prodajajo jo pa po 50 vinarjev. Namen vseh teh prispevkov in ugodnosti je bil ta, da so občani deležni dobro vodovoda po najnižji ceni. To-

da gospodje pri vodovodni zadrugi delajo z več kot 100 odstotki dobička.

V posamezne vnebovijoče krivice, ki jih na račun in škodo vodovodni zadrugari, se za enkrat ne maramo še spuščati. Pojasnjene so bile na več shodi in bodo še. Pač pa ne moremo zamolčati očitne krivice, da so zadrugari že tako prevzeti postali, da oddajajo vodo poljubno, to se pravi, kdor jim ni povšeči, temu niti da drag denar ne dovolijo vode. To je vodovodna zadruga z državnimi in deželnimi prispevkvi, ter občinsko garancijo! In taki zadrugi daje potuho vlažna in nadzorstvena oblast!

Videli smo, da je zadruga spravila občino v nevarnost, da občina danes ali jutri lahko plača 65.000 K garancije za zadrugo; videli smo tudi, da je zadruga pri vsem značaju tistih, ki jo vodijo, odločena nasprotijev interesov občine kot take in občanov posebej. Vkljub temu pa so isti vodilni možje pri zadrugi, kot so bili do razpusta občinskega zastopa tudi pri občini. Da so si še lagle polnili žepe in so še lagle gospodarili kot so tu in tam hoteli, so bili celo tako premetani, da so g. Pogačnik namestili za g. Kreutzerja; g. Pogačnik je bil župan in obenem načelnik vodovodne zadruge. Kako je g. Pogačnik izvrševal ta dva druga drugemu si nasprotjujoča posla, to je že dovolj znano.

Po večini je že znana tudi predležeče očitana zgodovina Šišenskih razmer. Zakaj smo jo vkljub temu vzbudili v spomin? Za to, ker stoji toda pribito, da hočejo ravno isti vodovodni vodilni možje to svoje dvojnatno netopirsko življenje z pot oživeti tudi v bodočem občinskem zastopu. Zato ker si hočejo tudi možje s pomočjo klerikalev, Nemcev in menda — kar je čudno — tudi socijalnih demokratov popolnoma osvojiti usodo občine, v kateri hočejo delati kakor se jim bude bolje kazalo za njihove žepe. Napraviti hočejo dobro kupčijo s tem, da bi radi občini drago prodali vodovod, pri čemer misijo veliko zaslužiti, oziroma so že zaslužili, kakor smo zgoraj videli. Potem hočejo Šiški napraviti franciškanu in drago novo cerkev. Spraviti hočejo v Šiško več novih nemških podjetij, ki imajo namen, da izpodnejo vso slovensko obrt in trgovino. Sami pa nameravajo zopet postati zadrugari za razna javna podjetja,

»Imenitna slika, kaj,« spregovori trgovec.

»Lepa je in všeč bo papanu,« reče Zalka.

Ko so se zmenili glede cene in glede posiljavcev, se poslovita Zalka in Zgovoren od trgovca ter odideka.

»To-le zibelko bo treba tudi kupiti,« se pošali Zgovoren proti Zalki, ko sta šla skozi zadnji oddelek.

»Ti si velik porednež,« ga pokarja naalahko Zalka ter se zardi tje do ušes.

Zgovoren se ji je hudomušno nasejal, a ni rekel ničesar, temveč ji ponudil roko, da jo pelje pod pazduho. Zalka se ni branila tega.

Šla sta k obedu v hotel »Pri vinski trti«. Komaj pa sedeta k mizi, se že privali od druge mize debel človek okoli dvaintridesetih let. Segel je Zalki v roko, Zgovornu pa se je predstavil za poštnega uradnika Jakoba Zravnja v Pristrangu.

Zalka se je bila zardela tja do temen. Zgovoren je to opazil, a je vkljub temu povabil Zravnja, naj prisede. »Jako me veseli,« se zlaže Zraven; kajti v resnici je začutil v svojem občutljivem srcu tako, kako bi se s šivanko vboje na kakem pravnežnem mestu telesa.

kot je n. pr. razsvetljava, kanalizacija, cestna zelenica itd. Vse to miličijo doseči po isti poti in načinu, kot so svoj sebičen namen dosegli glede naprave vodovoda. Na škodi občini, samim sebi pomagati, občino pa pripraviti v grozne dolgoeve, vničiti slovenski in napredni znadaj Šiške, to je cilj njih namenov! In za doseg tega cilja delajo sedaj v času volilne borbe pod kriko »Gospodarske stranke« na vse kriplje in obljubljajo zlate gradove volileem ene kot druge stranke, Slovencem, kot Nemcem.

Zavedeni Šiškarji, pa tudi vi trmoglavci »stare korenine!« V vaših rokah imate moč, da škodljive občine ne bodo nikdar dosegli svojih ciljev v Spod. Šiški. Na izberi imate kandidate, ki vam jih priporoča naš »Vodnik«. Pri svoji vesti ste odgovorni sebi in svojim naslednikom za usodo bodočega občinskega gospodarstva. In ta usoda je v vaših rokah! Bojte se gospodarjev, kakršne vam ponuja »Gospodarska stranka!«

Politična kronika.

Zborovanje avstrijskih mest se bo vršilo 17. oktobra na Dunaju. Na to zborovanje so povabljena vsa avtonomna mesta. Na dnevnem redu so slediči točke: 1. Draginja živil. 2. Stanovanjsko vprašanje. 3. Izdaja zakona zoper epidemije.

* * *

Na Češkem se tudi pojavlja močno gibanje proti vladajoči draginji. Govorilo se je, da namerava vodstvo socialno - demokratične stranke na Češkem proglašiti za sredo generalno stavko. Toda ta vest ni resnica. Zastopnikom posameznih socialnodemokratičnih organizacij je bilo naročeno, naj za zdaj opuste vsako demonstracijo, ker bi se s tem ljudstvo samo razburjalo. V nedeljo so bili zastopniki čeških avtonomnih socialnih demokratov pri ces. namestniku knezu Thunu in so ga opozorili na resno situacijo. Obenem so ga prosili, naj se določi maksimalna cena za dnevne potrebučine. Ces. namestnik je obljubil, da namerava uvesti na Češkem akcijo, da se življenske potrebuščine pocienijo. Češki agrarci so silno vznevajeni zaradi protidraginjskega gibanja. Češka sekcija deželnega kulturnega sveta je protestirala proti temu, da bi socialni demokrati agitatorično izrabljali draginjo.

* * *

Z ezirom na bodoče zasedanje češkega deželnega zabora so se baje pojavile nekatere težkoče, vendar pa upajajo merodajne krog, da se bo posrečilo sporazumno postopanju vseh strank odstraniti te nastale ovire. Te ovire in težkoče so baje v zvezi z draginjskimi demonstracijami zadnjih dni.

* * *

Pogajanja avstrijske in ogrske vlade z radi zvišanja uvoza a srbškega meseca se že vrše in sicer pismeno. Nekateri menijo, da bodo nedeljske demonstracije vplivale na vodilne ogrske kroge. V včerajšnji konferenci obeh ministrskih predsednikov se je sklenilo, da bodo posredovalci začeli v petek ali v soboto v Budimpešti pogajanja o mesnem vprašanju.

* * *

Vojni minister baron Schönaich torej pojde. Pl. Auffenberga sprejme danes cesar v avdijenci. Splošno menijo, da se je imenovanje Auffenberga za vojnega ministra že izvrši-

lo, da se bo pa imenovanje objavile še v par dneh. »Neues Wiener Tagblatt« poroča, da ni resnična vest, da se bo tudi v vodstvu generalnega štaba hrvačka izpromemb. Dosedanji šef generalnega štaba Conrad pl. Hötzendorf ostane na svojem mestu.

* * *

V slovaški narodnosti stranki je prišlo do razdora. Že dalj časa se je v stranki pojavljalo klerikalno stremljenje, kateremu ni ugašalo napredna politika strakinega vodstva. Na čelu nezadovoljnih elementov sta Juriga in Hlinka. Po zadnjem češkem katoliškem shodu v Olomoucu je ta klerikalna skupina popolnoma odprto nastopila proti strakinemu vodstvu. Tako razdirajo klerikaci povsod pravo narodno delo.

* * *

Rumunska narodnostna stranka na Ogrskem je sklicala za 4. oktober zborovanje v Brăšovo, na katerem bodo govorili vsi strankini voditelji, ki bodo pojasnili svoje stališče na pram obstrešnici. V interesu splošne volilne pravice nameravajo Rumunci prirediti v vseh rumunskih okrajih velike shode, boja neodvisne stranke pa ne bodo podpirali. Enako stališče zavzemati tudi slovaška in srbska narodnostna stranka.

* * *

Resultati volitev v bolgarske sobrane je niso popolnoma znani. Opozicija bi imela kakih 20 do 25 mandatov. Agrarci so doživeli velik poraz; chranili so si kakih deset mandatov. Radikalni socialisti v novi zbornici sploh ne bodo zastopani.

* * *

Ruski ministrski predsednik Stolypin je včeraj zvečer okoli desetih umrl. V Kijevu so aretirali več odvetnikov. Do zdaj so aretirali kakih 150 oseb, večinoma prijatelje Bagrova. Proces proti Bagrovu se je najbrž ne bo vršil v Kijevu, ker je ljudstvo preveč razburjeno. Časopisi nacionalistične stranke zahtevajo, naj se izključijo židi od vseh javnih uradov.

* * *

Nemški državni tajnik Kilderen - Waechter je včeraj popoldne sprejel francoskega poslanika Cambona ter mu izročil odgovor na francoske predloge. Tekst tega odgovora sta določila državni kancelar in državni tajnik. Sodijo, da bo francoska vladala zoper pismen odgovor na francosko noto. Položaj je neizpremenjen. Upajo pa, da se bodo poganjajo ugumno končala.

* * *

Špansko notranje ministrstvo je izdalo sledičo noto: Vlada je dobila iz Barcelone poročila o nekem revolucionarnem načrtu, ki ga naj izvede komite Španskih in inozemskih anarhistov in sindikalistov. Ko je komite sklenil proklamirati splošno stavko se je začel pripravljati na razdiranje telesgrafskih, telefonskih in železniških prog. Člane revolucionarnega komiteja so vse razen treh aretirali. V Valenciji je izbruhnila splošna stavka. Prišlo je do velikih nemirov. Prerezali so brzjavne žice. Mesto je zasedlo vojaštvo. Tudi v Bilbao in Saragosi je izbruhnila generalna stavka, v nekaterih drugih mestih samo parcielna. Resni nemiri so bili v Saragosi. Policia je morala opetovano nastopiti. Demonstranti so kraljali: »Naj živi revolucija!« Strelejali so na policijo, ki je začela na to tudi strelejati. Ena oseba je bila ustreljena, pet pa ranjenih.

Zgovoren, ki je takoj spoznal položaj.

Pogledal je vprašajoče v Zalki: ne oči, a nič napačnega opazil v njih. Prepričal se je takoj, da ima opraviti na eni strani z dobrim in poštenim dekletom, na drugi pa s strašansko zaljubljenim tekmemecem.

»Kako, da vas vendar enkrat z lotim v mestu?« nagovori Zalka predsednika gospoda Zravena.

»Saj vam je znano, da imam tri dni dopusta,« razlagata Zraven.

»Da, tako nekako mi je pravil papa,« mu pritrdi Zalka.

»In ker danes slovo jemljem od dopusta, sem se sноči pripeljal sem-kaj. Tudi to vam je znano, če se ne motim,« de poštni uradnik.

»Ne, gospod Zraven, tega mi pa ni povedel papa.«

»Saj sem to pravil gospodu papanu, vam in celiemu omiziju v ponedeljek, ko smo sedeli pri »Martinu«, se zelo začudi gospod poštar.«

»Je že mogoče, gospod Zraven,« de Zalka popolnoma prostodušno; »onič ne vem o tem. Najbrže sem preslala te vaše besede.«

»Pa sem vam povedal sedaj. Z popoldanskim vlakom se vrnem. Opravil sem vse. Kaj bi potem tratal čas po mestu brez družbe! Ali se tudi vi peljete s tem vlakom?«

»Ne, gospod Zraven,« odgovori

lo, da se bo pa imenovanje objavile še v par dneh. »Neues Wiener Tagblatt« poroča, da ni resnična vest, da se bo tudi v vodstvu generalnega štaba hrvačka izpromemb. Dosedanji šef generalnega štaba Conrad pl. Hötzendorf ostane na svojem mestu.

* * *

V slovaški narodnosti stranki je prišlo do razdora. Že dalj časa se je v stranki pojavljalo klerikalno stremljenje, kateremu ni ugašalo napredna politika strakinega vodstva. Na čelu nezadovoljnih elementov sta Juriga in Hlinka. Po zadnjem češkem katoliškem shodu v Olomoucu je ta klerikalna skupina popolnoma odprto nastopila proti strakinemu vodstvu. Tako razdirajo klerikaci povsod pravo narodno delo.

* * *

Rumunska narodnostna stranka na Ogrskem je sklicala za 4. oktober zborovanje v Brăšovo, na katerem bodo govorili vsi strankini voditelji, ki bodo pojasnili svoje stališče na pram obstrešnici. V interesu splošne volilne pravice nameravajo Rumunci prirediti v vseh rumunskih okrajih velike shode, boja neodvisne stranke pa ne bodo podpirali. Enako stališče zavzemati tudi slovaška in srbska narodnostna stranka.

* * *

Resultati volitev v bolgarske sobrane je niso popolnoma znani. Opozicija bi imela kakih 20 do 25 mandatov. Agrarci so doživeli velik poraz; chranili so si kakih deset mandatov. Radikalni socialisti v novi zbornici sploh ne bodo zastopani.

* * *

Ruski ministrski predsednik Stolypin je včeraj zvečer okoli desetih umrl. V Kijevu so aretirali več odvetnikov. Do zdaj so aretirali kakih 150 oseb, večinoma prijatelje Bagrova. Proces proti Bagrovu se je najbrž ne bo vršil v Kijevu, ker je ljudstvo preveč razburjeno. Časopisi nacionalistične stranke zahtevajo, naj se izključijo židi od vseh javnih uradov.

* * *

Nemški državni tajnik Kilderen - Waechter je včeraj popoldne sprejel francoskega poslanika Cambona ter mu izročil odgovor na francoske predloge. Tekst tega odgovora sta določila državni kancelar in državni tajnik. Sodijo, da bo francoska vladala zoper pismen odgovor na francosko noto. Položaj je neizpremenjen. Upajo pa, da se bodo poganjajo ugumno končala.

* * *

Špansko notranje ministrstvo je izdalo sledičo noto: Vlada je dobila iz Barcelone poročila o nekem revolucionarnem načrtu, ki ga naj izvede komite Španskih in inozemskih anarhistov in sindikalistov. Ko je komite sklenil proklamirati splošno stavko se je začel pripravljati na razdiranje telesgrafskih, telefonskih in železniških prog. Člane revolucionarnega komiteja so vse razen treh aretirali. V Valenciji je izbruhnila splošna stavka. Prišlo je do velikih nemirov. Prerezali so brzjavne žice. Mesto je zasedlo vojaštvo. Tudi v Bilbao in Saragosi je izbruhnila generalna stavka, v nekaterih drugih mestih samo parcielna. Resni nemiri so bili v Saragosi. Policia je morala opetovano nastopiti. Demonstranti so kraljali: »Naj živi revolucija!« Strelejali so na policijo, ki je začela na to tudi strelejati. Ena oseba je bila ustreljena, pet pa ranjenih.

* * *

Zgovoren, ki je takoj spoznal položaj.

Pogledal je vprašajoče v Zalki: ne oči, a nič napačnega opazil v njih. Prepričal se je takoj, da ima opraviti na eni strani z dobrim in poštenim dekletom, na drugi pa s strašansko zaljubljenim tekmemecem.

»Kako, da vas vendar enkrat z lotim v mestu?« nagovori Zalka predsednika gospoda Zravena.

»Saj vam je znano, da imam tri dni dopusta,« razlagata Zraven.

»Da, tako nekako mi je pravil papa,« mu pritrdi Zalka.

»In ker danes slovo jemljem od dopusta, sem se sноči pripeljal sem-kaj. Tudi to vam je znano, če se ne motim,« de poštni uradnik.

»Ne, gospod Zraven, tega mi pa ni povedel papa.«

»Saj sem to pravil gospodu papanu, vam in celiemu omiziju v ponedeljek, ko smo sedeli pri »Martinu«, se zelo začudi gospod poštar.«

»Je že mogoče, gospod Zraven,« de Zalka popolnoma prostodušno; »onič ne vem o tem. Najbrže sem preslala te vaše besede.«

»Pa sem vam povedal sedaj. Z popoldanskim vlakom se vrnem. Opravil sem vse. Kaj bi potem tratal čas po mestu brez družbe! Ali se tudi vi peljete s tem vlakom?«

»Ne, gospod Zraven,« odgovori

Štajersko.

Družbeni poslanec dr. Kordeč in draginja. Porodilo »Slovenakega Narodca« o glasovanju dr. Kordeča v konferenci načelnikov v državnem zboru bo gotovo vabudilo veliko nezadovoljnost med njegovimi volili. Ti sicer vedo, da se draginja ne da odpraviti kratkim potom in da jo precej vse eno, je li se državni zbor sklice dne 20. septembra ali 5. oktobra, ker draginja odpravil ne bode — ali čudno je vsekakor, da dr. Koročec ni smogel niti ono malo poguma, da bi glasoval za demonstrativen predlog ljudskih poslancev napram vlad, katera glede draginje ne gane prsta za kako resno akcijo! Dr. Koročec je notabene deželnozborski poslanec delavev in malih kmetov polovice Spod. Štajerja — a se še kot tak niti zganil ni. Istotko pozablja, da je poslanec močno obljudene Savinske doline, čije prebivalci nikakor ne pridejo dovolj ziveža za se in ga morajo v veliki množini kupovati. Draginja kruha, moke, sladkorja, mesa in sočiva ne občutijo morda nikjer na Spod. Štajerju tako intenzivno kakor v Savinski dolini. Letos, ko je bila slaba letina, zopet v marsikateri kmečki hiši ne bo kruha. Kje pa je uradništvo vseh vrst, učiteljstvo, obrtništvo, delavstvo! Dr. Koročec je seveda vedno nastopal za draginjo, glasoval je za zaprtje mej in mu ni bilo nikoli mar onih, ki so revereži. Vidi se, da se bo enako obnadal tudi kot poslanec Savinske doline. Kdo nima resne volje kaj storiti, bo lenaril ali pa še ljudstvo oškodoval. Dobro bi bilo sklicati draginjske shode po Savinski dolini in dr. Koročca pošteno poučiti o zahtevah Savinčnov glede draginje. Mož ne bo samo zapravil dijet iz našega davčnega denara po toplicah in ljubljanskem »Unionu« (ali se spominjate na afero s težko omaro, g. dr. Koročec?), temveč bo moral tudi delati.

Kdo bo novi ravnatelj na mariborski gminaziji? Dosedanji ravnatelj g. Julij Glowacki je po malodane 40 službenih letih stopil v pokoj. — »Maribor Zeitung« pravi, da bo njegov naslednik skoraj gotovo profesor Janko Košan, sedaj na I. državnici gimnaziji v Gradišču, ki je deloval dolga leta na mariborski gimnaziji kot profesor in si je pridobil vsestransko mnogo simpatij. Odločitev pa še ni padla.

In Maribor. Na zadnjem zborovanju obrtniškega društva se je soglasno sprejel sledič predlog: Zahtevamo od vlaste uvoz žive živine in zmrnjenega inozemskega mesa, nadalje regulacijo carin na živila in odpravo užitniškega davka. Vsi govorniki so slikali v jako temnih barvah sedanjo draginjo in njene posledice. Konstatiralo se je med drugim, da silno nazaduje konzum mesa v Mariboru. Zanimivo je, da se ni noben govornik niti z eno besedico dotaknil »truda« nemškonacionalnih poslancev za olajšanje draginje. Navedno se je na takih zborovanjih slavilo Wastiana, Mareckha in dr. do nebes — takrat je bilo vse tiho. Meni da celo najbrži hajvočem med obrtniki presega trdovratno vpiranje Nationalvebranda v državnem zboru proti vsaki protidraginjski odredbi. Prazen je zelo hudo.

Poglavlje iz spodnjestajerske Justice. Kakor poroča »Maribor Zeitung«, je vložil zastopnik državnega poslanca Malika, dunajski odvetnik dr. Förster (zastopa ga v neki tožbi radi razdaljenja časti proti peku Ornu) na pravosodno ministrstvo vlogo, v kateri dokazuje, da se je zapis-

prisřenim usmrevom ter iskreno pogleda Zgovornu v oči.

»Potem pa se ne more razrešiti uganka vašega zavitka,« se obrne proti Zravnemu gospod Zgovorem, odloživši srebrno žlico ter si potegne serveto izva orvatnika.

Zalka, ki se je bila tudi že lotila juhe, storil istotako.

»Sedaj pa kar sami povejte, komu ste namenili tiste lepe stvari,« namigne prijazno Zalka zaljubljenu Zravnemu.

»Vašemu gospodu papanu,« se na kratko odreže poštni uradnik ter zmagonsko vpre svoje lene oči zdaj v Zgovernu, zdaj v Zalku.

»Vladko, prav vesel dan se obrata mojemu papanu jutri,« de Zalka s takim glasom, kakor bi se hotela nekoliko ponorčevati iz Zravna.

»Da, prav zares, draga moja Zalka,« se vzradosti Zgovoren preširno, ker je prav dobro razumel Zalko, ter ji poljubi levo roko.

Zalka, ki ni tega pričakovala, mu nalahno izmakne roko ter se zaradi do učesa Zraven pa, ki ga je ta pričor zelo, zelo neprijetno presenetil, obledi, kakor nanovo pobeljen zid.

tin Golec iz Trbovelj pri Celju tovarniškega delavca Franca Čaterja tako hudo, da so ga morali spraviti v celjsko bolnišnico. — Z b e ž a l je 18letni delavec Franc Schwarzbartl iz Selnic ob Muri iz mariborske bolnišnice, kjer se je kot kaznjene zdravil. Mož je na sumu, da je ubil nekoga Roškarja. Sodnija ga zasleduje s tiralico.

Koroško.

Poročno sodišče v Celovcu. Včeraj so se pričele v Celovcu porotne obravnave. Prvi je prisel na vrsto Josip Steiner radi požiga. Njeni sledi Primož Florijane radi nenaravnosti, J. B. Zanier radi nenaravnosti, J. Kropf, žaljenje časti, tiskovna pravda, Ivana Sammer in Sebastian Goseh radi detomora in radi ščuvanja k umoru in Marija Schmantzer radi požiga. Poročne obravnave bodo trajale do petka.

Električna železnica Milstat-Spitál. V nedeljo se je vršilo v Spitalu dobro obiskano zborovanje z dnevnim redom električna železnica Milstat - Spital. Na zborovanju je predaval o napravi lokalnih železnic strokovnjak inženir Fonovits, ravatelj spodnjejavstrijškega deželnega železniškega urada. Stroški železnic so proračunani v surovem proračunu na 1 milijon kron. V tej vstopi pa je že vstoplo 250.000 K za napravo električne centrale.

Velika tativina. Posestniku in izvoščku v Trbižu Franetu Pusarniku je vkradel neznan tat denarnico, v kateri je bilo 840 K. Pusarnik je imel denarnico spravljeno v zaprti omari v svoji kauzierici nad konjškim hlevom. Ključ od omare pa je imel skrit v neki izdolbini v hlevu.

Primorsko.

Odlikanje. Strokovnemu sodniku lajku trgovskega in pomorskega sedišča v Trstu Maksimiljanu Brunerju je podelil cesar povodom izstopa iz službe naslov cesarskega svetnika.

Protestni shod v Trstu. V nedeljo se je vršil v Trstu velik slovenski protestni shod radi nepravilnega ljudskega števja v Trstu. Shod je predstavil politično društvo »Edinstvo«. Glavna govornika na dobro obiskanem shodu sta bila predsednik društva dr. Wilfan in dr. Ryba, ki sta povsem priznala krivično postopanje laških ljudskoštvenih uradnikov, katerih nepravilnosti je v jasni luči pokazala revizija, ki bo v par dnevih končana in zapečatila grozni fiasco laških uradnikov. Komeno sta oba govornika pozvala ponovno vse Slovence, da naj se vsi prepričajo, če se jih ni goljufivo prekrstijo v Italijane, kar znajo laški uradniki tako izborni prakticirati.

Kolera. Bakteriologična preiskava prebivalcev v Bertokih bo že danes končana. Pri preiskavi niso dobili nobenega sumljivega slučaja obolenja. — V Trstu ni kolere. Pač pa veljajo že vedno vse varnostne odredbe glede nevarnosti, da se kolera ponovno vpelje iz tujine in razširi v mestu. Za kolero okuženi kraji so proglašeni na novo Brajla, Rostov na Donu, Taganrog in Azom. Vse osebe in blago iz teh krajev se morajo podvredeti tozadavnim zdravstveno varnostnim odredbam.

Carinski uradniki v Trstu so z novim dnevnim redom povsem nezadovoljni. Ni izključeno, da pride med uradništvo do kalamitev, če oblasti tega reda ne premene ali uradnike na kak drug način priznemo odškodilo. Nov dnevni red, ki so ga vpeljali edino le na željo nekaterih večjih tvrdk ne krali carinskimi uradnikom samio prostega časa, marvej jim škoduje tudi finančno. Mesto 8 uradnih ur jih imajo sedaj 9. Dalje se je skril veliki odmor od 2 ur na poldrugo uro, kar je za uradnike, ki stanujejo bolj daleč, tako nepriljivo. Ta odmor opoldne je absolutno prekratki. Najbolj pa občutijo carinski uradniki izgubo postranskega zasluga. Delali so namreč preje čez uradne ure in so si ta posebni zastužek razdelili med seboj kolegialno po posebnem delilnem ključu, svoj del je dobil vsak, tudi če ni redno delal čez uradne ure. Uradniki so do sedaj še mirni, ker umajo, da bodo oblasti same uvidele njihovo izgubo in da bodo odpravile ta red, ki je sestavljen le na korist nekaj tvrdk prostovoljno in brez kakrškega energičnega pritiska od strani oškodovanec.

Stavka pristaniških delavcev v Trstu. Na pristisk trgovskih krogov, ki dvomijo o dobroih uspehih novo vpeljanega dnevnega reda in na željo trgovske in obrtne zbornice so uvedli v pristanišču provizorično zopet prejšnji delavni red. Tekom teh dni se bodo vršila posvetovanja merodajnih faktorjev, ki bodo sestavili nov vsem zahtevam odgovarjajoč enotni dnevni red. Nestalni posleni pristaniški delavci, ki so do

sedaj stavkali, so se v očigled tej premembi zopet mirno vrnili na delo.

Vreme v Trstu. V nedeljo ajutraj je bilo v Trstu krasno vreme. V ponedeljek pa se je pojavila nenadoma močna burja in začele so padati debeli in redki kaplje dežja. Burja je vedno silnejša pritiškala, nastala je nevihta in med treskanjem in silnim grumenjem se je vila huda plaha. V mestu je postal zelo mrzlo.

Pomorski promet v Trstu. Iz Trsta je odpelj Lloyдов parnik »Gozia« v Smyrno. Med številnimi potniki se je odpeljala s tem parnikom v Aleksandrije opereta družba Lombardo, ki obstaja iz 52 oseb. V Bombaji je odpelj Lloyдов brzovozni parnik »Bohemia«, ki je popolnoma napoljen. Potniki so skoraj sami bogati Angleži. Tudi parnik avstro-ameriške črte, ki je bil do sedaj radi kolere v pomorskem hospicu, je sedaj prost. Včeraj je zopet vkrepl 635 izselnikov in odpeljal ob 11. uri po noči v Ameriko. Med potniki so večinoma Hrvati in Dalmatinci.

Požar v železolivarni Hort. Snoci okoli 5. ure popoldne je izbruhnil ogenj v železolivarni Hort v Trstu. Vsled hudega vetra se je ogenj jako hitro širil. Pogorela je strojnicna, risalnica in oddelek za modeliranje. Silno nevaren je bil položaj velikih parnih kotlov, ki so bili napoljeni s paro. V zadnjem času je skočil skozi gorenje strojnice gasilec Tomaz Budica, prisel srečno do kotlov in odplohnil paro. S tem je odvrnil silno nevarno in pogubnosno eksplozijo velikih kotlov. Pogorelo je tudi celo ostrešje in sesala se je strela. Kako je ogenj nastal, še ne vedo. Škeda je zelo velika in jo do sedaj še niso mogli eniti. Ta livarna je gorela enkrat že pred 2 leti in tudi takrat je zgorel ravno tu del tovarne. Ogenj so pogasili okoli 8. ure zvečer.

Nesreča na cesti. Neki hotelski omnibus je zadel včeraj na cesti Chioggia v 18letnega kolesarja Ponzona. Vrglo je kolesarja s tako silo na tla, da si je dečko zlomil levo nogo v stegnu. Kdo izmed obih je zakrivil nesrečo še niso dognali. Dečka so odpeljali v bolničko.

Kako je prišlo do umora srbskega kralja Aleksandra in kraljice Drage?

XI.

Kralj Aleksander. — Kdo je kriv kraljeve ženitve?

Jaz sem prav dobro poznal pokojnega kralja Aleksandra in kraljico Drago.

Kralja sem poznal dobro zato, ker sem bil vladni poslanec in ker je bil moj zet Genčić minister notranjih del, zlasti pa zato, ker sem bil pravni zastopnik srbskega samostana Hilendarske na Sveti Gori Atoski v veliki pravdi, ki se je takrat vodila pred našim sodiščem med samostanom in Hadži Pešićem.

Ker je Pešić v tej zanj obupni borbi vporabljal kot sredstvo, da si izvijejo uspeh, denar, sem jaz bil primoran, da se poslužujem seveda v dopuščenih mehjah vladarjevega vpliva, to tem bolj, ker sem vedel, da je bil vladar takrat vse v državi.

In zares, ko sem kralja prepričal, da je v pravdi, ki sem jo vodil, pravica na strani samostana Hilendarskega, se je on z vsem vplivom zavzel za to, da se odstrani vsaka nepravilnost in da se proces završi pravčno in pošteno.

Eden izmed članov kasacijskega sodišča, ki je predsedoval senatu, ki je razpravljal v dotednem procesu, je bil v oni pravdi zapirati v svoj predel vse akte ter namenoma zavlečevali končno rešitev. Ko sem za to izvedel, sem stvar sporio kralju. Aleksander je takoj ukazal strogo preiskavo, ki je naravno podala resničnost mojih navedb. Par dni kasneje je bil dotedni brezvestni sodnik že vpopkojen.

Ko se je kralj prepričal, da v resnici zastopam pravčno stvar, mi je bil v toliki meri naklonjen, da se je celo pokojni metropolit Mihajlo obračal na me, ako je hotel kaj posebnejšo doseči.

Takšno razinjerje je vladalo med mano in pokojnim kraljem Aleksandrom. Toda tako je bilo samo do njeve ženitve. Po ženitvi, ne samo da mi ni bil več naklonjen in da mi ni več nudil pomoči v pravčni stvari samostana Hilendarskega, marveč mi je naravnost nasprotoval. Zato nemara, ker je moj zet Genčić radi ženitve padel v nemilost pri kralju in kraljici, je moral trpeti samostan Hilendarski in jaz kot njegov pravni zastopnik.

Do ženitve je bil kralj drug človek, a po ženitvi zopet drug. Da pa je Draga Mašin postala kraljica srbska, za ta greh nosi največjo odgovornost pred zgodovino kraljice Natalijo.

Ona je dovolila svojemu sinu, mlademu kralju, da je stopil v tesne

zveze z Drago ob prilikl njegovega poseta v Biarritz.

Kraljica Natalija je napačno računala, da bo vzprito tesnih odnosa med mladim kraljem in Drago v položaju, da odstrani dotedanji vpliv kralja Milana in ga nadomesti s svojim. Na ta ostuden način se je mislila kraljica Natalija osvetiti svojemu možu, a se je varala, ker je na koncu concev osvetila najbolj sama sebi.

Ona je edina doživelja, da je njen sin, edinec, plačal s svojo glavo njevo brezmrno gospodstvaželjnost.

Draga je bila veliko bolj lokava od kraljice Natalije. Ona je Nataliji no »naklonjenost« izkoristila. Res je, da je tudi ona končno plačala svoj dolg s svojo glavo, ali vendar je zadovoljila svoji ženski nečimernosti, kakor redko katera druga ženska.

Od navadne, da celo problemačne meščanke, je postala kraljica Srbije!...

Res, pokojni kralj Aleksander je imel svoje hibe in napake tudi pred poroko z Drago. Toda vse to bi se mu lahko spregledalo in oprostilo: prvič zato, ker vsi vemo, v kakšnih razmerah je vzrasel ta dečko: neprestani prepiri kralja Milana in kraljice Natalije, ločitev njihovega zakona, preganjanje matere, nasilna ločitev sina na matere i. t. d., in drugič za to, ker je kot mladoleten došel na prestol ter se nahajal v svoji mladosti in neizkušenosti v strahovito intrigantski in pokvarjeni okolici, ki so jo tvorili naši podli in ničvredni državniki in politiki, ki so kralja takoreko napeljivali samo k zlemu.

Po krivdi njegovih roditeljev je imel na siromak detinstvo, kakršna ga mogoče ni imel nikhe drugi; ko je predčasno vzel kraljevsko oblast v svoje roke, so ga obdajali sami podli in nič vredni ljudje.

Ako bi vsega tega ne bilo, bi tudi on ne bil takšen, kakršen je bil, in o največjem grehu njegovem, o ženitvi z Drago, bi v tem slučaju ne bilo niti govora.

Te in take okolnosti so napravile iz mladega kralja samovoljnega človeka.

Sicer pa je bil Aleksander hister in talentiran mladenič — z eno besedo: bil je dober kvass, rabljen v slabem testu.

On ni bil eden tistih vladarjev, ki pozirajo, kadar se odpravljajo na pot med ljudstvo, pol noči z opasano sabljo pred ogledalom in po storkrat ponavljajo one fraze, ki je kasneje spregovore zbranemu narodu.

Kralj Aleksander je bil v stanu, da je govoril, ne da bi se preje pripravil na govor, po eno uro in več in sicer lepo in jezgrovit. Aleksander je bil izredno hvalezen vsakomur, ki mu je storil najmanjšo uslugo, za vsako večjo uslugo pa je dotočniku že obsipal s svojo naklonjenostjo...

Dobre lastnosti, ki jih je imel kralj Aleksander, bi morda vključili neprilikom in slabim okolnostim nadvladale njegove napake, ako bi ne imel ene velike napake, ki je bila fatalna tako zanj kakor za dinastijo Obrenovićev.

Kakor smo že omenili, polemiza z izvajanjem Novakovičevih memoarjev bivši zarotnik stotnik Boroj Gjuric v belgradskem »Novem Vremenu«.

V nedeljski številki tega lista opisuje Gjuric prizor med Genčičem in kraljem Aleksandrom neposredno pred Genčičeve demisijo.

Gjuric piše:

»Ko sem nekoč posetil Genčića v njegovem kabinetu, sva se mnogo razgovarjal o zaroti. Rekel sem mu, da se bo marsikom pomislil pridružiti se zaroti, ko bo videl med zarotniki njega — starega prijatelja Obrenovićev. Genčić je na to odgovoril: Da, prav praviš, tudi jaz trdim, da bi nikdar ne bil nastopil proti poslednjemu Obrenoviću, ako bi se ne bil le-ta pred mano odrekel Srbita in srbitva, samo da vzame Drago za zeno.«

To pa je bilo tako-le:

Tistega dne, ko je bila zaroka, sem takoj odšel v kralju (bil sem takrat minister notranjih del) ter ga jaz pregovarjati in zaklinjati, naj ne izvrši svojega namena. On je ostal pri svojem skepu in da bi se ne prepiral dalje z mano, je odšel iz sobe. Počakal sem, da se je vrnil. Nato sva se zopet jela prepirati.

Končno je z vso vstrajnostjo rekel kralj: »Za boga, g. Genčić, zapustite me! Jaz hocem Drago vzeti za ženo in če tudi vse propade.« — »Tudi Srbija!« — »Vse, vse!« — »Tudi dinastija!« — »Vse naj propade, jaz jo ljubim, idite!« — »Zbogom, veličanstvo, sedaj me ničesar več ne veže.« — »Demisija je sprejeta,« je zaokljal kralj Aleksander.

Vidite sedaj, g. Gjuric, če Aleksander sam ne mara več niti za Srbijo, niti za dinastijo, kako pridej jaz do tega, da bi ga še podpiral!! Jaz sedaj nisem več vezan na nobene ozire nasproti njemu, dolžnost moja pa je, da skušam rešiti Srbijo.

Nato sem vprašal Genčića: »A kaj bo z zarotniki, ako se zarota poroči? Odgovoril mi je lakonično: »Ljudje, ki so zapleteni v zaroto, za to ne sprašujejo.«

„Slovenec“ pere ritmojstra Zellerja.

Ritmojster Zeller naj bi torej ne bil oni, ki rad po farovžih hodi! To vendar vsakdo ve, da s papeževim križcem odlikovan ritmojster Zeller, kralj rad v farovžu Zahaja, in zato potem — gorje onim orožnikom, ki so po klerikalih zatočeni, da ne preganjo naprednjakov. Kakor je bilo poročano v »Slovenskem Narodu« z dne 4. septembra so priredili Sokoli v Zelezničnih javno telovadbo na edino primernem prostoru, to je na javnem trgu pred šolo. Kakor že običajno sovraži duhovščina »Sokole«, zlasti jih sovraži naš župnik Marčič, zato je slednji tudi takoj ubral urnih krač proti županu, ko je videl da se dovoža telovadno orodje na menjeni prostor. Po milosti župnika izvoljeni župan in njega svetovalec hočeta pregnati z javnega trga »Sokole« in slučajno navzoči orožnikom bi morali po ukazu župana kar s sabljami razgnati »Sokole« in gledalce. Mirnih ljudi orožnikni niso mogli razgajati, in zato je sledila ovadba, spisana od župnika Marčiča in podpisana od županstva na c. kr. okr. glavarstvo. Ovadba denunciira orožnike in zahteva razpust »Sokola«. Na pot do ritmojstra Zellerja se je moral podati na ukaz tudi za vse drugo gospodarsko delo nezmožni in leni Čečov France ter je baje pri tem sposobu kot po milosti duhovščine izvoljeni državni in deželnini poslanec izpostavljen zagotovilo, da se dva orožnika takoj prestavita (oba oženjena z družino). Komaj je Čeč prišel domov, že so bili klerikali alarmirani in raznesli so veselo novice, da zdaj bodo ti šli »šentarje« eden v Cerkje, drugi pa na Poljansko. Res velikanski uspehi za državnega poslanca, ko doseže, da se orožnike prestavljajo. Kakšen vtisk se napravi na javnost, ako se radi takih malenkostnih stvari prestavijo orožniki zgorj klerikalcem na ljubo, si lahko vsakdo misli in še posebno, ker v Zelezničnih je bilo že skoro večina klerikalov, to je župnikovih in Čečovih pristašev radi tativne, častnike tepeža itd. opetovanje kaznovnih. Gospod ritmojster Zeller prav dobro ve, da je v Zelezničnih mnogo odličnih občanov kakor so na primer vpravljeni deželni sodnje predsednik plem. Levičnik, vpopojeni nadštabni zdravnik E. dr. Kosmelj, dr. Hieršček, gospodje Globočniki in drugi boljji posestniki od katerih je lahko dobiti natančne in poštenje informacije. Toda ako kdaj išče informacije pri zagrinem, strankarskem župniku Lotriču, potem seveda ni čudno, da pride do preganjanja nedolžnih ljudi po krivici. Ako povemo, da je Janez Lotrič, sedanj župan, dosegel le po milosti župnika to čast, in da je bil prej predsednik klerikalnega konsumnega društva in si znal s posebno spretnostjo pomagati, da je postal lastnik istega konsumnega društva in da še živijo županovi tovariši, ki so svoj čas pomagali krasti ponocni na njivah poljske pridelke kmetom, tedaj menimo, da je dovolj povedano, koliko se uvažuje med poštenimi ljudimi tak človek kakor je župan Lotrič. Tudi je znano c. kr. okr. glavarju Schittniku, da župan izdaja ne resnič

društvom, za prasko podporno društvo je »Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju« priredil veliko ljudsko veselico na Zidanem mostu, v Braslovčah so napredni akademiki npravili veselico in dramatsko predstavo v korist dunajskemu podpornemu društvu za slovenske visokošolce, na Muljavi so napredni akademiki dohodek Jurčičeve slavnosti naklonili dunajskemu in praskemu podpornemu društvu in končno je »Organizacija svobodomiselnega narodno - naprednega dijašta« sklenila, prirediti v Ljubljani etvjetični dan v prid dijaškemu podpornemu društvu »Radogoj« in skupno npravili napredno dijašto dne 24. septembra v ljubljanskem »Narodnem domu« veselico s plesom na korist dijaškim podpornim društvom v Pragi, Gradcu in na Dunaju. Reči se mora brez zadržka, da je napredno dijašto napelo vse moči, da podpre neobhodno potrebna podpora društva za slovenske visokošolce. A klerikalno dijašto? Ne le, da ni delovalo pri nobeni taki dijaški priredbi, ni tudi samo npravilo niti najmanjšega poskusa, pripomoči k sanaciji podpornega vprašanja. Polnoma jasno je, da klerikalnemu dijaštu ni resna skrb za usodo podpornih društev, kajti drugače bi bila njih brezbrinjnost zločinska. Klerikalni dijaki vedo, da tudi brez lastnega truda dobe polovico podpor iz podpornih društev in zato puste napredno dijašto, da se muči za tiste, ki jim v zahvalo obljubljajo politični bojkot, jih odrivajo iz služb in koruptno vrvajo na njih mesta svoje, večkrat nezmožne ljudi. Pa tudi v slučaju, da bi dijaška podpora društa popolnoma propadla, ostane klerikalnim študentom »Leonovo društvo«, ki vedno za visoke cene kupuje klerikalne študente. In to klerikalno dijašto, ki vse počitnice einično opazuje naš trud za podporno društvu, ki so, kar si celo »Slovenec« ne upa tajiti, »skupna« — kaj se pravi »skupnos s klerikalci, vemo, — sedaj proklamuje bojkot etvjetičnemu dnevu! Ne samo, da nismo nikoli prosili klerikalno dijašto za sodelovanje, smo vedno vedeli, da imamo sami zadostnih moči, izvesti težko delo sanacije podpornih društev. Nismo delali zase, posebno liberalni akademici ne, vsaj so nam podpora društva s klerikalci »skupna«, pa vendar nismo pomicali, pomagati tudi klerikalcem v njihovi bedi, dasi imajo svojih strankarskih podpor, protežiranje na vseh straneh in za nas le bojkot in neusmiljen boj. Če etvjetični dan tedaj »Slovenec« imenuje liberalno prireditev, ima v toliko prav, ker klerikalci niso niti v enem slučaju niti z nami, niti sami hoteli niti najmanj storiti za podporno društva slovenskih visokošolcev; katerim samo liberalci pošljajo prispevke. »Slovenec« očitek, da »aranžerji« etvjetičnega dneva ravnajo le malo nekorektno ali zlobno, ker so namanili dohodek »Radogoj«, izgubi vsako resnost ob zgoraj navedenih dejstvih in ob faktu, da od 400 pisemo za prispevke naprošenih duhovnikov ni poslalo, razen 20, niti odgovora podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju. Od teh 20 odgovorov pa je bilo pozitivnih — celih 5. Treba je bilo enkrat le v najmilejšem tonu zavrniti neresnične napade na napredno dijašto. Če se pripomnimo, da razven »Slovenca« nikdo še ni proklamiral »Radogoj« za liberalno - radikalno društvo, lahko končamo potolaženi, kljub »Slovenecu« bojkotu proti etvjetičnemu dnevu s klicem: Kdor ni izgubil zadnje kapljice čistega človekoljubja, bo z veseljem in ponosom sodeloval pri etvjetičnem dnevu dne 24. septembra.

+ Velik shod proti draginji v Idriji je sklicala socijalno-demokratična stranka v nedeljo dopoldne. Prostorna pivarna pri »černem orlu« je bila natlačeno polna. Govorili so župan Štrav, Anton Kristan iz Ljubljane in deželni poslanec Gangl. Resolucije so bile soglasno sprejete. Po shodu je imel biti obhod po mestu, ki ga pa logaško okrajno glavarstvo iz neumljivega razloga ni dovolilo. In če je že storilo okrajno glavarstvo neumnost, da je obhod prepovedalo, naj bi saj ne bilo naročilo orožništvo, ga na vsak način onemočiti. Že med shodom so patrulirali orožniki z nasajenimi bajoneti po mestu. Po shodu je množica sama improvizirala obhod. Miron in v največjem redu se je uvrstila v sprevod, kar se ve ni bilo moči ubraniti širim orožnikom. Na najožjem mestu v neki ulici pa so spredel nakrat hoteli ustaviti orožniki in brez najmanjšega povoda potisniti nad tisoč broječo najožji ulici je bila največja nesmisel, ki jo je mogel npraviti povelejšči orožnik, neki po sirovosti znani Baloh, in da se ni posredovalo, bi se bila po krivdi tega orožnika zgodila lahko največa nesreča. Kričal je: »bo patekla kri!« Ko se mu je končno vendar pojasnila nesmisel njegove zahteve, je odnehal in

spreved se je mirno vrnil in izvril. Če že okrajno glavarstvo hoče s svojo preopredijo izsivati mirno manjfestujočo množico, naj bi vsaj poskrbelo, da je navzoč kak uradnik, ki bo v takem slučaju značil taktno postopati, ne pa izročiti poveljstva nesposobnemu orožniku, ki taki nalogi ni kos in zamore s svojo sirovostjo povročiti največjo nesrečo.

+ Draginjsko demonstracijo so včeraj priredili socijalni demokrati v Gradeu. Priredili so shod, ki se ga je udeležilo na tisoče in tisoče ljudi. Graški listi pravijo, da se je na shodu klical »Dol z vlasto, živel revolucija«. Pripravljeno je bilo vojašto in rešilno društvo. Po shodu pa se so udeležniki večinoma razšli. Pred mestno hišo se je pač zbrala velika množica, a se je po vplivu socialističnih voditeljev razšla. Izgredov, ki so se jih v Gradeu bali, ni bil.

+ Pojem narodne zavednosti je tudi v slovenskih inteligentnih krogih semintja že zelo medel, zlasti kar se tiče vzgoje otrok. Slučajno nam je prišlo v roke letno poročilo ljubljanske nemške gimnazije. Poleg nemških učencev iz najširših delov sveta se svetijo tudi imena pristnih ljubljanskih in šišenskih Nemcev na — čič in ec. Pa tudi izvenljubljanski Slovenec nemarajo zaostajati in tako vidimo med prvošolci in drugošolci tega pangermanskega zavoda tudi zapisane sinove mož, ki veljajo za rodoljube. Za danes še nečemo iz imeni na dan, ker je še čas, storjeno po praviti, a kdor pošilja svoje otroke v tako nemško šolo, stori s tem pravo izdajstvo!

+ Plačilo izdajalc! — Iz Tržiča se nam piše k ondotnim občinskim volitvam: Ko so podivjani kočevski Nemci pri znanih demonstracijah ogrožili premoženje in življe ondotnih Slovencev, napadli in osvali slovenskega duhovnika, za njim v noči posodi kadili, se norčevali iz cerkevih obredov itd., tedaj niso imeli v ljubljanski škofiji nobene žal besedice in obžalovalnega pisma proti nemškemu kulturonosecem iz Kočevja, da, še celo ustreže so jim skušali kolikor možno — toliko, da jih niso javno pohvalili, da so napadli Slovence. Kočevci so to spoznali in v znak hvaljenosti so nastopili proti kongregaciji na gimnaziji. In v tem trenotku se je dvignil za nemške gimnazije ves slovenski klerikalni Izrael z kranjskim dež. odborom na čelu. Toda Kočevari naj bodo potolženi. Ako bodo žugali iz gotovega ljubljanskega denarnega zavoda ali pa dali malenkostno vsoto srebrnikov, bodo dovolil »ad maiorem Dei gloriam« še vpeljavo protestantizma na kočevski gimnaziji. — Ljubljanskemu škofu mrzi vse kar čuti v srcu slov. narodno. Zdrženje Slovenec pa ta klerikalni apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne more videti. V Tržiču imamo občinske volitve. Složno smo si podali roke pristaši slovenske ljudske v narodno - napredne stranke, da iztrgamo ta lepi kos naše zemlje nemškemu Mihalu iz kremljive. Zmag je bila združenim Slovencem zagotovljena. Sedaj se je priprpel ljubljanski škof in začukal, da moramo pristaši slovenske (kaka ironija!) ljudske stranke voliti nadute tržiče Nemce — naše največje nasprotnike. S tem je vrgel apostol miru že celo ne

Ljubljani, hotel »Ilirija«, javen shod zeleniških uradnikov z dnevnim redom: Sedanji položaj zeleniškega uradništva. — Dolžnost vseh uradnikov zeleniških je, da se v najčastnejšem stevilu udeleže tega shoda, ki naj bo poklicanim faktorjem resen opomin v resni ur.

Zeleničarsko gibanje. Včeraj zvečer z brzovlakom so se odpeljali zastopniki »Zvezze jugoslovenskih zeleničarjev« in »Društva jugoslovenskih zeleničnih uradnikov na konferenco »Lige«, ki se vrši dne 19., 20. in 21. septembra na Dunaju. Konference se udeleže zastopniki sledečih zeleničnih organizacij, in sicer: »Spolek českých uředníků zeleničních v Praze«, »Zwiazek urzedników c. k. kolei panstwowych w Galicji«, »Društvo jugoslovenskih zeleničnih uradnikov v Trstu«, »Deutsch-Öster. Eisenbahnbeamtenverein«, Zemška jednota zřízenec drah v kralovství Českém, »Zvazek obrony pravne Samopomoci v Galiciji«, »Zveza jugoslovenskih zeleničarjev v Trstu«, »Reichsbund der deutschen Eisenbahner Österreichs« in »Verein Österreich. Zugsexpedienten«. — Zastopniki zgoraj omenjenih, na narodni podlagi stojetih društev, zastopajo čez 7000 zeleničarjev in se podajo po izvršeni konferenci v zeleničarsko ministrstvo, kjer predlože skupno sezname spomenico.

PROSVETA.

Matrice Slovenske odborova seja bo v sredo, dne 20. septembra t. l. ob 6. zvečer v društvu prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo predsedništva. 2. Tisk letošnjih knjig, zlasti Mencingerjevih zbranih spisov. 3. Poročilo o popravah hiše. 4. Tajnivo poročilo. 5. Slučajnosti.

Slovensko deželno gledališče. Prihodnja predstava se vrši v soboto zvečer ter se vpripori prvi slavna komedija življenja v treh dejanjih »Zemlja«, ki jo je spisal najodličnejši moderni nemški dramatik Karel Schönher. Ta komedija je že par let stalno na repertoirju dunajskega dvornega gledališča. Glavne vloge igrajo gg.: Verovšek, Skrbinšek, Nučič, gospa Danilova, gospa Bukšekova in gd. Thalerjeva. Predstava se vrši za par abonentov. — V nedeljo popoldne se vpripori kot ljudska predstava pri znižanih cenah Eribina Kristana »Samosyj«. Zvečer se igra drugič »Ruy Blas« (za nepar).

Javna produkcija »Dramatične šole«. Letošnji tečaj »Dramatične šole« pod vodstvom režisera g. Nučiča je zaključil svoje delovanje z vprizoritvijo Anzengruberejevih ljudske igre »Četrta božja zapoved«. Šola je trajala en in pol meseca in je poučeval gojence g. Nučič. Izmed teh gojencev jih obeta nekaj, da postanejo enkrat dobra moč, za kar gre prva zasluga njihovemu učitelju gospodu Nučiču, ki pač ni hranil ne truda ne skrbi, da naredi iz mladih začetnikov kolikor možno že sedaj za oder poraben naračaj. Ako pomislimo, da je marsikdo teh mladih ljubiteljev slovenske Talije stal pri nedeljski predstavi sploh prvič na odru, moramo presojeti celo predstavo tudi s takega stališča in ne gre vzeti v zlo vsako hibo, kakršne se dogajajo pač že pri pravih igralcih. Celo dejanje »Četrte božje zapoved« se suče okrog nje in njenih posledic. Pisatelj nam predstavlja dobre in slabše starše, dobre in slabe otroke. Kakor ne pade jabolkodaleč od drevesa, tako so lastnosti otrok slične onim staršev. Delo samo na sebi je zelo poučno in bi zasluzilo pač mnogobrojnejšega obiska. V sprediju dejanja stopita zakonska Klobučar, ki prisilita svojo hčerkovo v zakon s Ponosnikom. Poleg stojita zakonska Dolinšek s svojo zanikerno vzgojo otrok. Alkohol! Kot protutež je dvojica Lepee s sinom Edvardom, duhovnikom. Ljubezenski zapleti zahtevajo kot prvo žrtev Prostina, glasbenega učitelja pri Klobučarjevih, ki je ljubimec domače hčere Hedvike. On odide k vojakom, kjer mu je predložen sin — pisanec Dolinškov Martin kot rekrut. Sestra Martinova, Pepeca, je bila poprej ljubica Ponosnika, ki jo pusti, ker se ženi pri petični Klobučarjevi Hedviki na siljene njenih staršev. — Do tu sem ni pravega skupnega dejanja in mu tudi manjka zadostne vezi. Po naključju izvedo Dolinškovi za hibno ljubezen Prostina s Hedviko. V prepisu v gostilni ustrelji Martin Prostina, kar poplača sam s smrto. — Deto ima lepo moralno smer in posamezne scene so zelo dramatične. Vse postranske osebe, in teh je mnogo, so le v izrazitosti glavnih karakterjev, vendar se nam zdi, da pride kolikor mogoče mnogo gojencev do nastopa. — Glavno dramatično vlogo je igral g. A. Strukelj. Izvršil je svojo nalogo v naše popolno zadovoljstvo. Začetna pasivnost vloge ga ni pustila na površje, toda z dejanjem je stopnjeval tudi on. Scene pred krēmo in vječi je pogodil izborni. G. Strukelj je

stan gledališča in kaže že sedaj, da postane še dobra moč slovenske drame. — Njemu ob strani bodisi gledo značaja kot navad stoji tesno rodni mu oče. Pijane, ki je pognal vse po grlu in pri katerem se koncentriра vse dejanje in nehanje v zabavi in pijači. Ta tip, ki je sam na sebi zelo težko vstvarljiv, je pogodil g. A. Prek odlično. — Drugi oče, g. Plut, nam je znanec že izza prejšnjih diletantskih prireditev. Sedaj je predsednik od komike na karakterje in ta poskus se mu je še precej dobro obnesel. Svetovali bi mu le, da ne vzkipi že v pričetku igre preveč, kajti do vrhunca igre mora iti vskipevanje čustev krokoma. G. Plut je epizodist slovenskega gledališča. — Tretji oče je dobrovoljni Lepec. Vedno dražljiv, vesel in zgovoren. Stara korenina in blaga duša. G. M. Trebar, ki je igral to vlogo, ga je pogodil vrlo dobro. Včasih se mu zapleta govor momentno, vendar vaja odpravi to in ob pridni študiji postane še enkrat dobra opora našega gledališča. Res ponosnega Ponosnika je igral gospod Gorjanec. Lahkoživec, ki ga pred zakonom ne vznemiri nobena stvar. Potem se predragči in vplanti ob dejstvu, da je ljubimkovala žena njegova z drugim in vuela njega le na pritisk staršev in radi gmotnega stanja. G. Gorjanec je pogodil svojo vlogo, a tudi njemu moramo klicati v spomin stopnjevanje. Ob sceni z ženo bi lahko položil malo več čusta v igro. Ti nedostekti so lahko odpravljivi. — G. Petrovčič je imel žal kot Janez premajhno vlogo, da bi se moglo izreči o njem določno sodbo, ugajal pa je v komičnem prioru z mojstero zelo in publike mu je ponovno ploskala. — G. P. Gorjan je imel v rokah lepo vlogo ljubimca, a začetniška tremga ga ni puštila priti do veljave. Njegov govor v prvem dejanju je preveč šolarski, trd, brez prostosti. Tremga ga je v poznejšem dejanju zapustila in ob koncu je postal še precej živahen. Le padel je že pred strehom. G. Gorjan je član gledališča in po svoji inteligenčnosti zna postati porabna moč. — G. A. Škerjanc je imel kot duhovnik precej pasivno vlogo, a jo je izvedel popolnoma zadovoljivo. Mirna govorica se je zelo prilegla njegovemu ležecemu nastopu, le koncem (dejanje v ječi) bi želeli več igre. — Ostali gospodje in sicer Gorjup, Drovnik, Rozman, Smole, Flegar, Veber, Oblak in gd. Gorupova ter Gregoriceva so imeli episodne vloge in so storili po svoji možnosti. Izmed sodelujočih dam so se kosale nekatere medsebojno in to tekmovalje je rodilo krasen plod. Ako vzamemo posamezne, lahko rečemo, da so storile vse, prav vse, kar se je moglo iz teh vlog sploh izčeti. — Prva je bila brezvonomno gdčna. Rakarjeva je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro. — Gdčna. Rakarjeva nam je znana že izza prejšnjih sezon in se bodoči pečali ob kaki večji vlogi z njenim zelo uporabnim znanjem. — Ob strani omenjeni gospici je stopala srčanka gospica Pretnerjeva. Lahkoživo dekle, kojo je imela za nalogo, je pogodila zelo dobro

Gospodarstvo.

O bistvu alkoholnega vrenja (kipenja) in o uporabi čistih drož pri predelovanju vina.

Spisal ravnatelj kmetijsko - kemikaljskega preskuševališča za Kranjsko ing. chem. J. Turk.

(Datje.)

Kljub vsem zaprekam pa, ki se postavijo v praksi nasproti življenjskemu delovanju drož, je njih razmožitev v moštu izredno velika. Kako velika mora biti razmožitev drož v pravilnih razmerah, nam pojasnujejo navedbe Wortmannove, ki je izračunal, da more od ene same prvotne kvasne stanice nastati pri 24°C v 24. urah 4096 stanic, aka se klitje stanice vsake dve uri izvrši, kar odgovarja resnici. To pa je, kar nam pojasnuje izvir milijonov kvasnih stanic v litru kipečega mošta. Ravnino tega pa si razlagamo tudi, kako in od kod prihaja, da morejo neskončno male drož izvesti tako mogočno iz premembu v moštu. Svojo neznavnost nadomeščajo namreč drož s svojim silno velikim številom.

Glede dolgotrajnosti življenja drož, je omeniti, da zavisi le-to od kakovosti drožnih vrst samih. Nekateri droži vzdrže v tem oziru jako mnogo, druge pa prav malo. Vendar pa so tudi razmire, v katerih droži žive, merodajne in je v tem oziru odločilna zlasti stopinjav vlage. Ako se kvasne stanice posušijo, tedaj usahnejo in prav kmalu poginejo. Trpežne oblike drož pa se ohranijo v tleh leta in leta, ne da bi izgubile življensko sposobnost, ki jo v tem slučaju pridobe s stvarjanjem trosov. Ako pa so razmire z ozirom na vlagu in hranilo količkaj ugodne, potem se večina kvasnih vrst vzdrži desetletja pri življenju, četudi se kaj rade izpreverje pod takimi pogoji.

Za tvorbo svojih teles in za razvoj svojih življenskih opravil potrebujejo droži celo vrsto hrani (hraničnih snovi). Vse te hranine zajemajo droži pri predelovanju vina iz mošta, ki jih vsebuje skoraj vedno v zaledini innožini.

Poleg vode, pride za hranjenje drož sladkor v prvi vrsti v poštvet. V grozdju in tedaj tudi v moštu je sladkor v obliki grozdnega in sadnega sladkorja in sicer znaša njegova poprečna innožina v moštu 15 do 20%. Poleg grozdnega in sadnega sladkorja morejo vinske droži pokipeti tudi trsn, oziroma pesni sladkor. To svojo lastnost imajo droži od neke dušikove snovi, ki ji pravimo invertin in ki je v stanu pretvarjati trsn (pesni) v kipelni invertin sladkor. Invertin je zakvasec (ferment), ki nastaja v kvasnih stanicah in kojega lastnosti se krejijo z onimi zakvaseci maltose, ki pretvarja sladki v grozdn sladkor in ga s tem usposablja za kipenje. Tudi faktata je zakvasec, ki izpreminja mlečni sladkor tako, da postane sposoben za kipenje. Redke pa so one vinske kvasne glivice, ki vsebujejo laktaso in jih je zaradiča tudi prav malo, ki bi bile v stanu pokipeti mlečni sladkor. Od sladkorja potrebijo droži k večjem 5% za svoje hranjenje. Ves ostali sladkor, kar ga je v moštu, služi pri vrenju za tvorbo alkohola in ogljikove kislino.

Da more mošt vzkipeti, morajo biti droži vsekako v njem. Ako bi teh v moštu ne bilo, kar pa se more zgoditi le tedaj, če so bile v njem s primernim segrevanjem (pasterizacijo) zamorejene, potem se morajo droži moštu dodati, ker bi sicer ne kipel. V svežezišnjem naravnem moštu pa so droži vselej navzoče, ker jih je v izobilju že na zorečem grozdju, kamor so bile zanesene po vetrui ali pa po žuželkah (osah). Z grozdom pridejo droži v mošť in zaradiča ne-pasterizovan, oziroma nesterilizovan, naravni mošt, sam od sebe vzkipi.

Ako so torej droži v moštu ali pa so mu bili po pasterizaciji dodane, tedaj se začno hraniti in s posledico klijitje razmoževati. Sporedno s temi življenskimi postopki drož se vrši razkroj sladkorja v alkohol in ogljikovo kislino in ta poslednji postopek imenujemo alkoholno vrenje ali kipenje. Spočetka je pri vrenju udeleženih prav malo kvasnih stanic in so zaradiča o vrenju prav malo ali pa nič ne čuti. Šele potem, ko so se droži primerno razmnožile, posta-

Izredne važnosti za hranjenje drož so dušikovsebojoče snovi mošta in od teh so se posebnega pomena beljakovine. Beljakovine, kar jih ne potrošijo droži pri svojem hranjenju, postanejo sčasoma netopljive ali pa se spojijo s čreslovino v netopljive spojine in se potem izločijo in vselej na dno ter tako mnogo pripomorejo, da se vino očisti. Posledica tega pa je, da je v vinu čedalje manj dušikovih snovi in to more imeti zopet za posledico, da se na novo vpeljano kipenje ali prekipenje vina, aka bi se imelo izvršiti, ponesreči popolnom, ker primanjkuje drožem za hranjenje potreben dušik in se jim s tem odvza-

me sposobnost za razmnoževanje in kipenje.

Velike važnosti za hranjenje drož so tudi rudinske (mineralne) snovi mošta. K temu je pristevati raznovrstne spojine organistnih in neorganiskih kislin z alkalijami, z alkaličnimi zemljami in pa s kovinami. Od teh prevladujejo v moštu vinski in fosforovokisl kali in pa žveplenokisl magnezij in zavzemajo obenem najvažnejše mesto pri hranjenju droži. Droži potrebujejo za svoj živež primeroma prav malo rudinskih snovi. V moštu je njih množina prenena in znaša povprečno 4%.

Proste kisline, čreslovina in pa vonjave ali diščine, ki so vselej v moštu, ne pomenujo dosti pri hranjenju droži; pač pa je od njih v veliki meri odvisen značaj pokipelega mošta, oziroma vina. Vendar pa je gotova innožina prostih kislin in čreslovine za pravilno pokipenje mošta in poznejše zorenje vina potrebna, ker so nedogovoljni kipelni proizvodi, ako jih primanjkuje prostih kislin v čreslovine, prav primerno zarezalične raznovrstne vinskih škodljivcev in to še zlasti tedaj, ako je v vinu še sladkorja.

Glavna stvar pri hranjenju drož pa je voda. To se da posneti že iz dejstva, da vsebujejo sveže droži čez 80% vode. Voda pa ne služi samo za ustrojstvo kvasnih stanic, ampak z njim, oziroma v njeni razstopini zajemajo droži vse ostale hranine za svoj živež. Iz tega si lahko razlagamo, zakaj ne morejo kipeti prezgoščene sladke tekočine in prezgoščeni sladki sokovi, četudi vsebujejo v izobilju vse ostale kvasne hranine. Takim tekočinam in sokom primanjkuje namreč vode in začo se ne sme iti pri napravi mošta, in to velja še zlasti za mošť iz izbranega grozdja, preko gotovosti, ker sicer mošt nepopolno kipi in so potem tudi vinski proizvodi nedogovoljeni in v mnogih ozirih pomanjkljivi ter prav vsled tega podvrženi raznim boleznim.

Prav tako, kakor vsi ostali živi organizmi, dihajo tudi droži in potrebujejo za dihanje zraka, oziroma kisika iz njega. Za razvite svojih življenskih sil, potrebujejo namreč tudi droži moći, ki jo zajemljijo iz gorkote, katera nastaja, ko vsled dihanja drož zgorevajo ogljikovsebojoče snovi v ogljikovo kislino in vodo. Za dihanje, oziroma za zgorevanje in dobavo gorkote potrebni kisik zajemajo droži iz zraka, ki ga je spočetka v moštu v obilini meri. Ko pa se potroši zračni kisik v moštu, potem se droži omejijo na pretvorbo sladkorja v alkohol in pa ogljikovo kislino, pri čemer nastaja tudi gorkota, ki jo potrebijo droži za razvoj svojih življenskih procesov.

Dalle prihodnosti

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Zitne cene v Budimpešti.
Dne 19. septembra 1911.

Termin.

Pšenica za oktober 1911. za 50 kg 11.82
Pšenica za april 1912. za 50 kg 12.11
Rž za oktober 1911. za 50 kg 10.30
Koruza za september 1911. za 50 kg 8.75
Koruza za maj 1912. za 50 kg 8.37
Oves za oktober 1911. za 50 kg 9.58

Honfekcijska trgovina

A. Lukič

Ljubljana, Pred Škofijo 19

priporoča svojo velikansko zalogo zgotovljenih oblek po najnovejšem kroju za gospode, dečke in otroke — Najnovejša konfekcija za dame in deklice. ::

Solidna in točna postrežba. Najnižje cene.

:= Najcenejše in najboljše se nakupi :=

vse šolske in pisar. potrebščine

v trgovini papirja

Iv. Bonača v Ljubljani,

Šelenburgova ulica (nasproti glavne pošte).

Solidna postrežba. — Blage najboljše vrste v največji izberi.

3128

**Lejovna
las s pixa-**

VOROM

na znanstveni
podlagi

je v resnici
najboljši na-
čin za okre-
pitev kože na
glavi in za
ojatjenje las.

Cena za stekle-
nico R 250.

Zadostite za
več mesecov

Umrli so v Ljubljani:

Dne 15. septembra: Bernardina Kastelic, kurjačeva hčerka, 7 mesecev, Streliška ulica 15. — Fran Röger, sin tiskarniškega knjigovodje, 3 leta, Streliška ulica 15. — Rudolf Justin, rejenec, 7 mesecev, Poljanska cesta 49. — Viktor Zupančič, rejenec, 2 meseca, Rožna ulica 8.

Dne 16. septembra: Melhior Anton Stražišar, posestnik, 54 let, Krakovska ulica 1.

Dne 17. septembra: Viktor Blaž, železniškega uslužbenca sin, 5 mesecev, Dolenska cesta 19. — Marijana Ramovč, mestna uboga, 84 let, Japljeva ulica 2. — Cecilia Berdajs, žena nadpaznika prisilne delavnice, 58 let, Pred pruljam 21. — Gabrijel Puš, ključavničarskega mojstra sin, 1½ leta, Ilovica 58.

Dne 18. septembra: Anton Stražišar, posestnik, 54 let, Krakovska ulica 1.

Dne 19. septembra: Frančišek Čebulj, železniški uslužbenec, 50 let, Šentjanžsko naselje 1. — Frančišek Čebulj, železniški uslužbenec, 50 let, Šentjanžsko naselje 1.

Meteorološko poročilo.

Vrhino nad morjem 300-2. Srednji zračni tlak 30-76 mm.

septem.	Čas opazovanja	Stanje baro- metra V mm	Tempera- tura v C tla	Vetrovi	Nebo
18	2. pop. 9. zv.	737.6 738.7	17.0 10.4	pr m.svzh sl.szh.	del.oblač. jasno
19	7. zj.	739.3	7.4	sl. jvhz.	del oblač.

Srednja včerajšnja temperatura 11.9°, norm. 14.5°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

3204

Učenec
iz dobre hiše se tako sprejme pri tvrdki **Ferd. Škof**, trgovina z mešanim blagom v **Slov. Gradcu**. 3159

Dobre šolske gosli
se ceno prodajo.

Naslov pove upravnštvo »Slovenskega Naroda«.

3204

Povsem izvežban

3206

solicitator
v odvetniških in notarskih zadevah
spremeni službo.

Naslov na upravnštvo »Slov. Naroda«.

3204

Lep lokal za trgovino

na najbolj prometnem prostoru v Ljubljani, pripraven tudi za vsako obrt, se tako z opravo ali brez oprave odda.

Pisma poštno ležeče pod »Lokal«.

3204

Vrtnar
izurjen v vrtnarstvu za zelenjava in cvetlice se sprejme pri ribniški graščini

3211

Ponudbe je nasloviti na Oskrbništvo graščine v Ribnici, Dolenjsko. Plača in drugo po dogovoru.

3211

Zelo priporočljivo je

da se pregleda pred nakupom raznovrstnih porabnih in darilnih predmetov moj bogato ilustrirani glavni katalog z ca 4000 slikami, katerega pošljem na zahtevo vsakomur zastonj in poštnine prostoto.

3204

C. in kr. dvorni dobavitelj

Jan Konrad, Most št. 1169, Češko

3204

Išče se spremen

igralec na klavirju

za plesne vaje, ki se vrše vsako nedeljo in praznik popoldne. Plača po dogovoru, takočinje ponudbe na upravnštvo »Slov. Naroda«.

3213

Proda se

iz proste roke po dogovoru lepo parceliran

3204

posestvo
obstoječe iz nove enonadstropne hiše, urejene za večjo trgovino in zraven zemljišča. — Več se izve pri lastnici Ani Strenčar, posestnici in goštilničarki v Mozirju.

3207

Privatni plesni pouk.

Usojam se p. n. občinstvu javljati, da sem dospel v Ljubljano in da s 1. oktobra pričenjam s plesnim poukom.

Posebne ure za vse stare in moderne plesove po lahki in hitro pričutljivi metodi se daje vsak čas dneva.

Rodka prilika! Rodka prilika!
V njen se da dobro žita 3160
Špecerijska trgovina z lepim stanovanjem. — Več pov.
Milkovič, Moste pri Ljubljani.

Vsaka gospodinja,

Krompir
:: brezhiben, lep ter prebran ::
kupuje v vsak množini ::
tvrdka Jv. A. Hartmann naslednik A. Tomažič
Ljubljana, Marije Terezije cesta.

A 257/11-6

Oklic,

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

K c. kr. okrajnemu sodišču v Št. Lenartu na Štajerskem, oddelek I., naj vtiči, katerim gre kot upnikom kaka terjatev do zapuščine dne 7. septembra 1911 umrlega

posestnika Janeza Majhen iz Žiharc

zapustivšega naredbo poslednje volje, pridejo zaradi napovedi in dokaza svojih zahtev **dne 3. oktobra 1911, popoludne ob 3. uri**, ali pa naj de tega časa vlože pismeno svojo prošnjo, ker ne bi sicer imeli upniki do te zapuščine, če bi vsled plačila napovedanju terjatev pošla, nikake nadajne pravice, razen v kolikor jim pristoja kaka zastavna pravica.

C. kr. okrajno sodišče Št. Lenart na Štajerskem
oddelek I., dne 14. septembra 1911.

Največje podjetje konfekcijske stroke je
ogromna trgovina

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg štev. 5

katera ima že začetkom sezije
nad 30.000 kom. svežega blaga
po najnižjih cenah

in to:
nad 5000 kom. najfinjejših oblek za gospode
» 2000 » najfinjejših površnikov, športnih in zimskih sukenj
» 3000 » pelerin
» 2000 » posameznih hlač in telovnikov
» 3000 » oblek za dečke in otroke
» 15000 » najmodernejše konfekcije za dame in deklice.
Solidna postrežba!

Priznane nizke cene!

Anton Šarc, Ljubljana

Izdelovanje perila, pralnic in svetlolikalnic
z električnim obratom priporoča zelo dobro in so
lidno izdelano perilo po nizkih cenah.

Opreme za neveste.

Perilo za deklice in dečke za zavode. Platno, Šifon
in švicarske vezenine se kupijo zelo ugodno, dalje
ruhe, brisalke, prti, prtiči, nogavice, maje.

Perilo „TETRA“

za gospode in gospe. Kdor trpi na protinu, revma-
tizmu, ischias, naj nosi le to perilo, in bo ta
poskušnja vsakega zadovoljila.

VZORCI NA RAZPOLAGO.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštrem povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 krov.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogojimi, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se
vplatili.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi. - - -
Reservni fondi E 52,750.265-24. — Izplačane oddelkovno in kapitalno E 115,300.000-01.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsekoči slovensko-narodno upravo.
Generalno zastopstvo v Ljubljani
Vse poslovne dejavnosti
čigar pisarni so v lastni bančni hiši v Gospodki ulici štev. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenuje takoj in najkulantnejše.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občakoristne namene.

izkatera želi pripraviti dobre kave, uporablja najraje „pravega Franceta“ s kavnim mlinskim, ki se izdeluje temeljem največje skrbnosti že dolgo let v zagrebški tovarni.

Za izborni domači izdelek najtopleje priporočamo.

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste šolskih knjig,

vse šolske potrebštine, ter vse šolske zvezke in preparacije po najnižjih cenah brez konkurence priporoča

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg št. 11—12.

E 276/11-5 330/11-5

3199

Dražbeni oklic.

Pri spodaj oznamenjeni sodniji v izbi štev. 4, bo

1.) dne 3. oktobra 1911, dopoludne ob 10 ur, dražba posestva vlož. št. 25 k. o. Vel. Lašče, obatoječega iz zidane hiše, hleva, kašče, skednja, kozolca, več njiv, travnikov, pašnikov in gozdov, s pritiklino vred, ki sestoji iz nekaj gospodarskega orodja.

Nepremičnini je določena vrednost na 17.300 K, pritiklini na 34 K; najmanjši ponudek znaša 11.556 K; pod tem zneskom se ne prodaja.

2.) dne 17. oktobra 1911, dopoludne ob 10. uri, dražba posestva vlož. štev. 103 in 267 k. o. Mlaka in vlož. štev. 457 k. o. Dvorska vas, obatoječega iz dveh hiš, žage, hleva, skednja, kozolca, vrta, več njiv, travnikov, pašnikov in gozdov, s pritiklino vred, ki sestoji iz nekaj gospodarskega orodja.

Nepremičnini je določena vrednost na 25.050 K, pritiklini na 285 K. Najmanjši ponudek znaša 16.890 K, pod tem zneskom se ne prodaja. Dražbene pogoje in listine, ki se tičajo nepremičnine (zemljiško-knjizični izpisek, izpisek iz katastra, cenične zapisnice itd.) smojo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodniji, v izbi št. 4 med opravljalnimi urami.

C. kr. okrajna sodnija Velike Lašče, oddelek II.,
dne 7. septembra 1911.

Šolske knjige

za ljudske in srednje šole,
učiteljske in licej, za obrtne
in strokovne šole

ima v najnovejših izdajah
v zalogi

„Narodna knjigarna“
v Ljubljani,

v Prešernovi ulici štev. 7.

Keil'ov lak

2921 Dobiva se vedno pri Leskovcu & Medenu v Ljubljani.
 najboljši plesk za mokko tla.
 Keil-ova bela glistra za univalec misce . . . . .
 Keil-ova vožčna pasta za parkete . . . . .
 Keil-ov lak za poslatanje okvirov . . . . .
 Keil-ov lak za stolnike v vseh barvah . . . . .
 Keil-ova pasta za čevje . . . . .

Postojna: Anton Ditrich. Idrija: Valentin Lapajne. Grnomelj: Anton Zurec.
 Škojca Loka: Matej Žigon. Kamnik: Edvard Hajek. Kranj: Franc Dolenc. . . . .
 Radovljica: Oton Homan. Novo mesto: Ivan Picek. Kočevje: Franc Loy. . . . .

„Z“ svetiljka

je najzmožnejša in najvarnejša vseh električnih svetiljk.

2843

Zaloga in prodaja:

Franc Železnik, Ljubljana, Sodna ulica 6/I.

Šolske knjige

za vse šole

v najnovejših predpisanih izdajah ter

vse šolske potrebščine

v najboljši kakovosti priporoča po
zmernih cenah

L. SCHWENTNER
v Ljubljani

3094

Prešernova ulica štev. 3 (postopek „Mestne branilnice“).

Miss Farler

English lessons

Dalmatinova ulica št. 7.

Preda se dobro ideja, že staro

trgovina s trafiko,

stoječa tik farne cerkve. — Več pove

Vidali v Mengšu štev. 57.

Lepo stanovanje

obstoječe iz 4 sob, shrambe, kuhinje s
pritičkinami v I. nadst. Šolenbur-

gova ulica št. 6. z lepim razgledom

v to ulico in Knaflovo ulico, se oda

s 1. novembrom t. l.

Vpraša se ravnotam pri hišnem

posestniku.

3190

Dotičnik, ki želi kupiti grozdje okolo

Vizinade, ima lepo priložnost.

Naslov v upravnosti »Slov. Naroda«.

3179

Izdelovalci vina

Hišni posestnik v Vizinadi na progi

blizu Poreča (Parenzo) v Istri,

želi oddati v najem ob času tr-

gatve vinsko klet, sede in vso

pripravo za izdelovanje viaa.

Dotičnik, ki želi kupiti grozdje okolo

Vizinade, ima lepo priložnost.

Naslov v upravnosti »Slov. Naroda«.

3179

Dobre Vinske sode!

Iz hrastovega lesa, prav močno

in nekatere skoraj nove

od 56 — 100 litrov

200 — 400 "

3177 " 600 — 1000 "

prodaja po nizki ceni

Franc Cascio, vinski trgovec,

Lingerjeva ulica štev. 1, za Škoifo.

3179

Izdelovalci vina

Hišni posestnik v Vizinadi na progi

blizu Poreča (Parenzo) v Istri,

želi oddati v najem ob času tr-

gatve vinsko klet, sede in vso

pripravo za izdelovanje viaa.

Dotičnik, ki želi kupiti grozdje okolo

Vizinade, ima lepo priložnost.

Naslov v upravnosti »Slov. Naroda«.

3179

Dobre Vinske sode!

Iz hrastovega lesa, prav močno

in nekatere skoraj nove

od 56 — 100 litrov

200 — 400 "

3177 " 600 — 1000 "

prodaja po nizki ceni

Franc Cascio, vinski trgovec,

Lingerjeva ulica štev. 1, za Škoifo.

3179

Izdelovalci vina

Hišni posestnik v Vizinadi na progi

blizu Poreča (Parenzo) v Istri,

želi oddati v najem ob času tr-

gatve vinsko klet, sede in vso

pripravo za izdelovanje viaa.

Dotičnik, ki želi kupiti grozdje okolo

Vizinade, ima lepo priložnost.

Naslov v upravnosti »Slov. Naroda«.

3179

Dobre Vinske sode!

Iz hrastovega lesa, prav močno

in nekatere skoraj nove

od 56 — 100 litrov

200 — 400 "

3177 " 600 — 1000 "

prodaja po nizki ceni

Franc Cascio, vinski trgovec,

Lingerjeva ulica štev. 1, za Škoifo.

3179

Izdelovalci vina

Hišni posestnik v Vizinadi na progi

blizu Poreča (Parenzo) v Istri,

želi oddati v najem ob času tr-

gatve vinsko klet, sede in vso

pripravo za izdelovanje viaa.

Dotičnik, ki želi kupiti grozdje okolo

Vizinade, ima lepo priložnost.

Naslov v upravnosti »Slov. Naroda«.

3179

Dobre Vinske sode!

Iz hrastovega lesa, prav močno

in nekatere skoraj nove

od 56 — 100 litrov

200 — 400 "

3177 " 600 — 1000 "

prodaja po nizki ceni

Franc Cascio, vinski trgovec,

Lingerjeva ulica štev. 1, za Škoifo.

3179

Izdelovalci vina

Hišni posestnik v Vizinadi na progi

blizu Poreča (Parenzo) v Istri,

želi oddati v najem ob času tr-

gatve vinsko klet, sede in vso

pripravo za izdelovanje viaa.

Dotičnik, ki želi kupiti grozdje okolo

Vizinade, ima lepo priložnost.

Naslov v upravnosti »Slov. Naroda«.

3179

Dobre Vinske sode!

Iz hrastovega lesa, prav močno

in nekatere skoraj nove

od 56 — 100 litrov

200 — 400 "

3177 " 600 — 1000 "

prodaja po nizki ceni

Franc Cascio, vinski trgovec,

Lingerjeva ulica štev. 1, za Škoifo.

3179

Izdelovalci vina

Hišni posestnik v Vizinadi na progi

blizu Poreča (Parenzo) v Istri,

želi oddati v najem ob času tr-

gatve vinsko klet, sede in vso

pripravo za izdelovanje viaa.

Dotičnik, ki želi kupiti grozdje okolo

Vizinade, ima lepo priložnost.

Naslov v upravnosti »Slov. Naroda«.

3179

Dobre Vinske sode!

Iz hrastovega lesa, prav močno

in nekatere skoraj nove

od 56 — 100 litrov

200 — 400 "

3177 " 600 — 1000 "

prodaja po nizki ceni

Franc Cascio, vinski trgovec,

Lingerjeva ulica štev. 1, za Škoifo.

3179

Izdelovalci vina

Hišni posestnik v Vizinadi na progi

blizu Poreča (Parenzo) v Istri,

želi oddati v najem ob času tr-

gatve vinsko klet, sede in vso

pripravo za izdelovanje viaa.

Dotičnik, ki želi kupiti grozdje okolo

Vizinade, ima lepo priložnost.

Naslov v upravnosti »Slov. Naroda«.

3179

Dobre Vinske sode!

Iz hrastovega lesa, prav močno

in nekatere skoraj nove

od